

## REZUMAT

# ASPIRAȚII ȘI PLATFORME POLITICE ÎN SATU MARE ÎN TIMPUL CRIZEI GUVERNAMENTALE DIN 1905–1906

Monografia evaluează raporturile de putere și structurile de partid în perioada 1905–1906 din Comitatul Satu Mare. Sunt analizate pregătirile, organizarea și rezultatele alegerilor de deputați parlamentari în Satu Mare. În prelucrarea temei autorul a folosit cele mai noi metode ale istoriografiei științelor politice. Unul din elementele de noutate ale lucrării constă în folosirea unor izvoare nepublicate, menite să îmbogățească cunoștințele și abordările despre istoria localității la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX. În afară de prezentarea evenimentelor legate de cele două alegeri din perspectiva istoriei politice, autorul a avut ca scop prezentarea intențiilor elitei politice, evidențiind relaționările dintre politica națională și cea locală, dezvăluind impactul conexiunilor familiale asupra politicii. Au fost tratate aparte comportamentul politic ale celor mai influente două familii din comitatul Satu Mare, familia contelui Károlyi din Carei și cea a baronului Vécsey.

O atenție sporită a fost acordată și presei din epocă deoarece, după tratatul de pace din 1867 din Austro-Ungaria, numărul ziarelor și revistelor locale a crescut semnificativ și în Comitatul Satu Mare. În urma alegerilor din 1905 din districtul electoral sătmărean, trei candidați liberali (ai Szabadelvű Párt), un disident (plecat din Szabadelvű Párt) și cinci candidați ai Partidului Independenței (Függetlenségi és Negyvennyolcas Párt) au ajuns în Parlament, ceea ce poate fi considerat o curiozitate în istoria Ungariei din epoca dualistă. Personalitatea și activitatea deputaților aleși au fost investigate prin metoda comparativă, utilizată în analizele propografice: origine, legături familiale, vârstă, legături cu comitatul Satu Mare și cu regiunile acestuia, carierele lor (modele de cariere civice, raportul dintre cele de origine nobiliară și cele civice, birocraizare, problematica gradului de autonomie sau dependență socială față de stat, raportul dintre retribuția de stat și venituri proprii) și angajamentele față de alegători. În comitatul Satu Mare, elita politică tradițională a fost puternic reprezentată.

Deși protestatarii din Satu Mare au fost printre cele mai persistenți susținători ai „rezistenței naționale” apărute în urma alegerilor din 1905, din lipsa resurselor economice necesare pentru a susține eforturile politice, acest grup era printre cele mai puțin pregătite. În martie 1906 au reușit să blocheze substanțial administrația însă nu au putut-o bloca în totalitate.

Monografia analizează și comportamentul celor din Szabadelvú Párt, precum și atitudinea societății locale a bărbaților care participau la viața politică, față de chestiunile cardinale ale perioadei dualiste cum ar fi reforma electorală și problema naționalității.